

Forslag til temaplan vedr. strategisk planlægning for landdistriktet (del af kommuneplan-revisionen)

Tillæg nr. 53 til

Hjørring Kommuneplan 2016

Plus15	Bosætning og Erhverv	Natur og Landskab	Klima og Energi	Infrastruktur og Mobilitet	Kulturarv
--------	----------------------	-------------------	-----------------	----------------------------	-----------

 <p>Bosætning og erhvervsudvikling</p>	 <p>Hvad gælder for mig?</p>
	 <p>SØG</p>
	 <p>Sådan bruger du planen</p>

www.kommuneplan.hjoerring.dk

Hjørring Kommune

Tillæg nr. 53 - Temaplan for landsbyer

Hjørring Kommunes Byråd har på møde den XX godkendt forslag til Temaplan vedr. strategisk planlægning for landdistriktet (del af kommuneplan-revision) - kommuneplantillæg nr. 53.

Hjørring Kommune vil gerne høre din mening om planforslaget.

Du kan indsende dine bemærkninger, kommentarer og indsigelser ved hjælp af funktionen "Høring - hvad mener du?" her på hjemmesiden.

Høringsperioden er XX - XX.

Miljøvurdering

Hjørring Kommune har i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter foretaget screening af planens mulige indvirkninger på miljøet. På baggrund af screeningen er det vurderet, at der ikke skal foretages en miljøvurdering.

Retsvirkninger

Forslag til kommuneplantillæg har ingen direkte retsvirkninger over for de ejendomme, som er omfattet af tillægget. Først når tillæg er vedtaget og dermed en del af kommuneplanen indtræder retsvirkningerne.

Læs mere om [retsvirkninger](#).

Klagemulighed

Hvis du ønsker at klage over tillæg til Kommuneplan 2016, skal du klage til Planklagenævnet. Klagefristen er den **XX. XX. 201X**.

Læs mere i [klagevejledningen](#).

Spørgsmål

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte Team Plan 72 33 XX XX eller plan@hjoerring.dk.

Indholdsfortegnelse

Beskrivelse af planen	3
Strategi for landdistrikter	6
Retningslinjer for landdistrikter	10

Beskrivelse af planen

Kommuneplantillæg nr. 53 er en Temaplan vedr. strategisk planlægning for landdistriktet, der er udarbejdet som en del af revisionen af Kommuneplan 2016. Temaplanen indeholder dels en strategi for kommunens indsats og prioriteringer i landdistriktet og dels to retningslinjer for hhv. udviklingen af lokal- og landsbyer og for beliggenheden af omdannelseslandsbyer.

Baggrund

På baggrund af anbefalinger fra Udvalget for Levedygtige Landsbyer har staten besluttet, at kommunerne i forbindelse med kommuneplanrevisionen fremadrettet skal lave strategisk planlægning for landsbyer med en overordnet og sammenhængende stillingtagen til mulighederne for udvikling af kommunens landsbyer. Formålet er at understøtte landsbyernes levedygtighed og styrke den kommunalpolitiske diskussion herom med borgerne. Arbejdet skal bygge på aktiv medvirken og inddragelse af lokalsamfundene.

I forbindelse med den strategiske planlægning for landsbyer, har kommunerne samtidig fået mulighed for hvert fjerde år at udpege to omdannelseslandsbyer, hvor landzoneadministrationen har en særlig og mindre restriktiv karakter, og hvor der er videre rammer for afgrænsning af landsbyen. Det giver flere muligheder for at placere et begrænset antal nye boliger mere hensigtsmæssigt og attraktivt end det ofte er muligt i dag. Omdannelseslandsbyer er således et nyt planlægningsværktøj, som kan medvirke til at gøre landsbyer i tilbagegang mere attraktive.

Sammenhæng med revision af kommuneplanen

Hjørring Byråd besluttede 29. april 2020, at revisionen af kommuneplanen procesmæssigt opdeles i dels en mindre revision af hovedplanen og dels i revision af 4 overordnede temaer med hver deres selvstændige revisionsproces, der muliggør et særligt fokus på hvert tema.

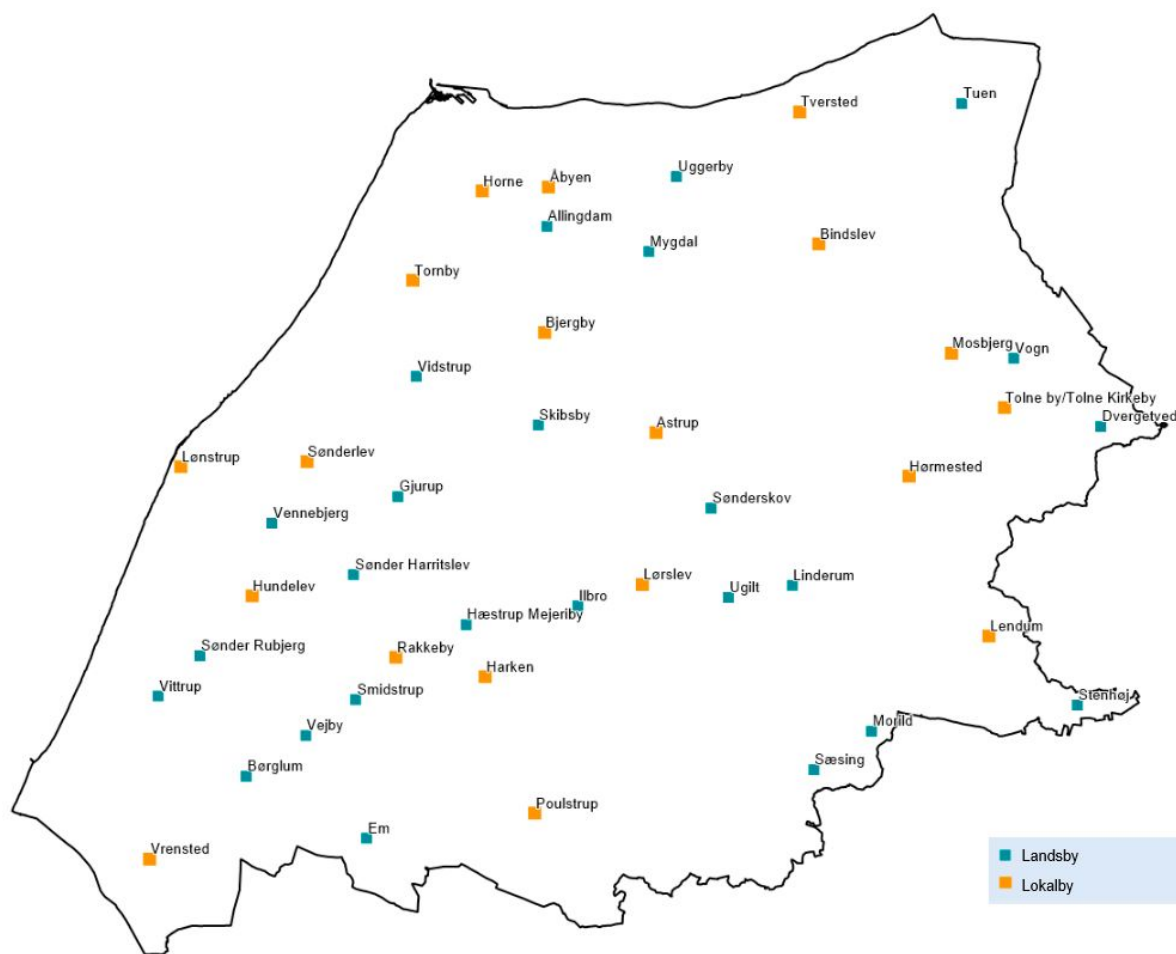
Strategisk planlægning for landsbyer er ét af disse 4 overordnede temaer.

Revisionsarbejdet med kommuneplanen foregår i 2. halvår 2020, mens den politiske behandling af planforslag og offentlig høring gennemføres i første halvdel af 2021. Den samlede kommuneplan med de 4 revisionstemaer forventes vedtaget endeligt medio 2021.

Strategisk planlægning for landdistriktet

Af lovbemærkningerne til Planlovens afsnit om "strategisk planlægning for landsbyer"

fremgår det, at der med "landsbyer" sigtes til samlede bebyggelser med mellem 200 og 1.000 indbyggere. I Hjørring Kommune har landdistriktsarbejdet traditionel omfattet 44 lokal- og landsbyer, samt det omkringliggende landdistrikt. Landsbyerne i Hjørring har op til ca. 200 indbyggere, mens lokalbyerne har op til ca. 1.000 indbyggere. Da den strategiske planlægning skal danne grundlag for en helhedsorienteret indsats, omfatter Temaplanen både landsbyer og lokalbyer men omhandler i høj grad det samlede landdistrikt, hvorfor overskriften på temaplanen er "Strategisk planlægning for landdistriktet".

Oversigt over kommunens lokal- og landsbyer.

Strategien

Strategiens indhold er i høj grad baseret på landdistriktsstrategien "Samling & Sammenhold", som Hjørring Byråd vedtog i oktober 2017. Hjørring Kommune og borgerne i landdistriktet har i fællesskab udviklet en ganske særlig samarbejdskultur, som har skabt engagement og dermed resultater og udvikling i lokalområderne. Derfor er strategien også

blevet til i et tæt samarbejde mellem borgere i landdistriktet og kommunen. Pga. den omfattende proces og borgernes tydelige aftryk i "Samling & Sammenhold" er strategiens indhold naturligt videreført til Kommuneplan 2020.

Derudover er strategien tilføjet en række punkter, som Byrådet vil have særligt fokus på i arbejdet med det fysiske miljø i landdistriktet, som i høj grad er en opsummering af kommunens nuværende og kommende indsatser og prioriteringer i landdistriktet.

Med udgangspunkt i strategien er der udarbejdet to nye retningslinjer.

Strategi for landdistriktet

Landdistriktet omfatter 44 af kommunens mindste byer – 19 lokalbyer og 25 landsbyer – med hver deres potentialer og udfordringer. Her bor knap 40 % af kommunens borgere. I Hjørring Kommune står landdistriktet, ligesom i resten af Danmark, overfor store udfordringer i de kommende år. Prognoser viser et stadigt faldende befolkningstal, primært fordi flere flytter fra landdistriktet og ind til byerne. Derfor er det vigtigt at fokusere på, hvordan vi sammen bliver endnu bedre til at udnytte og udvikle de potentialer, der er i lokalsamfundene. For det skal fortsat være attraktivt at bo og leve i landdistriktet i Hjørring Kommune.

Landdistriktsstrategi for Hjørring Kommune - Samling og Sammenhold

Hjørring Kommune og borgerne i landdistriktet har i fællesskab udviklet en ganske særlig samarbejdskultur, som har skabt engagement og dermed resultater og udvikling i lokalområderne. Derfor er landdistriktsstrategien "Samling & Sammenhold", som Hjørring Byråd vedtog i oktober 2017, også blevet til i et tæt samarbejde mellem kommune og borgere. I forbindelse med arbejdet fik alle kommunens borgere i foråret 2017 mulighed for at deltage i en åben og dialogorienteret proces, hvor vilkår, mål og indhold i den nye landdistriktsstrategi blev drøftet.

Pga. den omfattende proces og borgernes tydelige aftryk i "Samling & Sammenhold" er strategiens indhold, med særlig fokus på samarbejdet omkring landdistriktets fysiske bymiljø, naturligt videreført til Kommuneplan 2020.

Strategien er, sammen med kommuneplanen, retningsgivende for kommunens indsats og prioriteringer i landdistriktet.

Alt det, vi kan sammen

Det skal være godt at bo i landdistriktet i Hjørring Kommune. Derfor vil vi arbejde sammen med borgerne om udviklingen i lokalområderne. I fællesskab skaber vi det stærkeste landdistrikt - til glæde for lokalområderne og for hele kommunen.

Det er helt centralt at:

- Udviklingen i landdistriktet sker i et samspil med udviklingen i hele kommunen
- Initiativer tager udgangspunkt i lokale potentialer og i et lokalt engagement til gavn for lokalområdet og for hele kommunen
- Vi sætter hinandens ressourcer i spil og samarbejder på tværs af geografi og bymønstre, og med mange forskellige aktører

Virkelyst, frivillighed og fællesskaber

Et levende landdistrikt er bygget op omkring virkelyst blandt borgere i lokalområderne. De sociale relationer og fællesskaber mellem mennesker er centrale for udviklingen. Det er passionerede og initiativrige borgere, der får tingene til at ske, og de gode ideer tager udgangspunkt i lokale fællesskaber og stedbundne potentialer. Det er det lokale engagement og initiativ, som er drivkraften. Det er den energi, der er grundlaget for samarbejdet mellem borgerne og Hjørring Kommune. Derfor er det vigtigt, at frivilligheden og foreningslivet har gode kår.

I Hjørring Kommune tror vi på, at landdistriktet fortsat har potentiale til at være et godt sted at bo, selvom der bliver længere til basale kommunale servicefunktioner. Med et ambitiøst mål om, at det godt kan blive endnu sjovere at bo i landdistriktet, vil vi understøtte den frivillige indsats. Sammen med borgerne vil vi skubbe til grænserne for, hvad kommune og borgere kan skabe i fællesskab. Vi skal finde nye veje for virkelysten og udviklingen i landdistriktet.

Attraktive lokalområder

For at en by eller et område skal være attraktivt, er det umiddelbare indtryk af stedets fysiske fremtoning afgørende. Der ligger et vigtigt signal i, at bygninger er velholdte, og at der er

taget hånd om helhedsindtrykket. Mange landsbyer og områder i landdistriktet er velholdte. Desværre er enkelte huse og bygninger ramt af forfald. Disse huse skal ikke have lov til at ødelægge et ellers godt indtryk af en hel by.

Et attraktivt landsbymiljø er med til at fastholde og tiltrække borgere. Det gælder også i områder, der er præget af fraflytning og befolkningstilbagegang. Derfor lægger Hjørring Kommune vægt på, at kommunalt understøttede bygge- og anlægsprojekter i landdistriktet skal tilføre kvalitet til lokalområderne. De skal skabe nye rammer for aktiviteter, prioritere det fysiske udtryk og forskønne området.

Samarbejde og organisering

Udviklingen i landdistriktet i Hjørring Kommune bygger først og fremmest på resultaterne af godt samarbejde. Samarbejde mellem borgere og foreninger i den enkelte landsby. Samarbejde mellem landsbyer. Samarbejde mellem land og by. Og samarbejde mellem borgere, foreninger og kommune.

Landsbyforum er det samlede organ for landdistriktet i Hjørring kommune og et omdrejningspunkt i samarbejdet mellem kommune og lokalsamfund. Landsbyforum er samtidig dialogforum for Byrådet om forhold, der vedrører udviklingen i landdistriktet. I Landsbyforum repræsenteres landdistriktet af 13-15 medlemmer, der samlet set repræsenterer lokalområder fra hele kommunen.

Lokalt initiativ

Udviklingen i landdistriktet i Hjørring Kommune skal ske på baggrund af lokalt initiativ og engagement. I lokalsamfundene er det borgerne, der kender det lokale potentiale bedst. Det er også borgerne, der har den største interesse i en lokal udvikling. Og det er borgerne, der har idéerne. Derfor skal de mange udviklingsprojekter i landdistriktet være forankret i lokalsamfundene og i det lokale foreningsliv.

Hjørring Kommune ønsker at bakke op om det lokale engagement og borgernes aktive deltagelse i udviklingen af kommunen. Derfor afsætter vi hvert år ressourcer til at understøtte det lokale initiativ i landdistriktet.

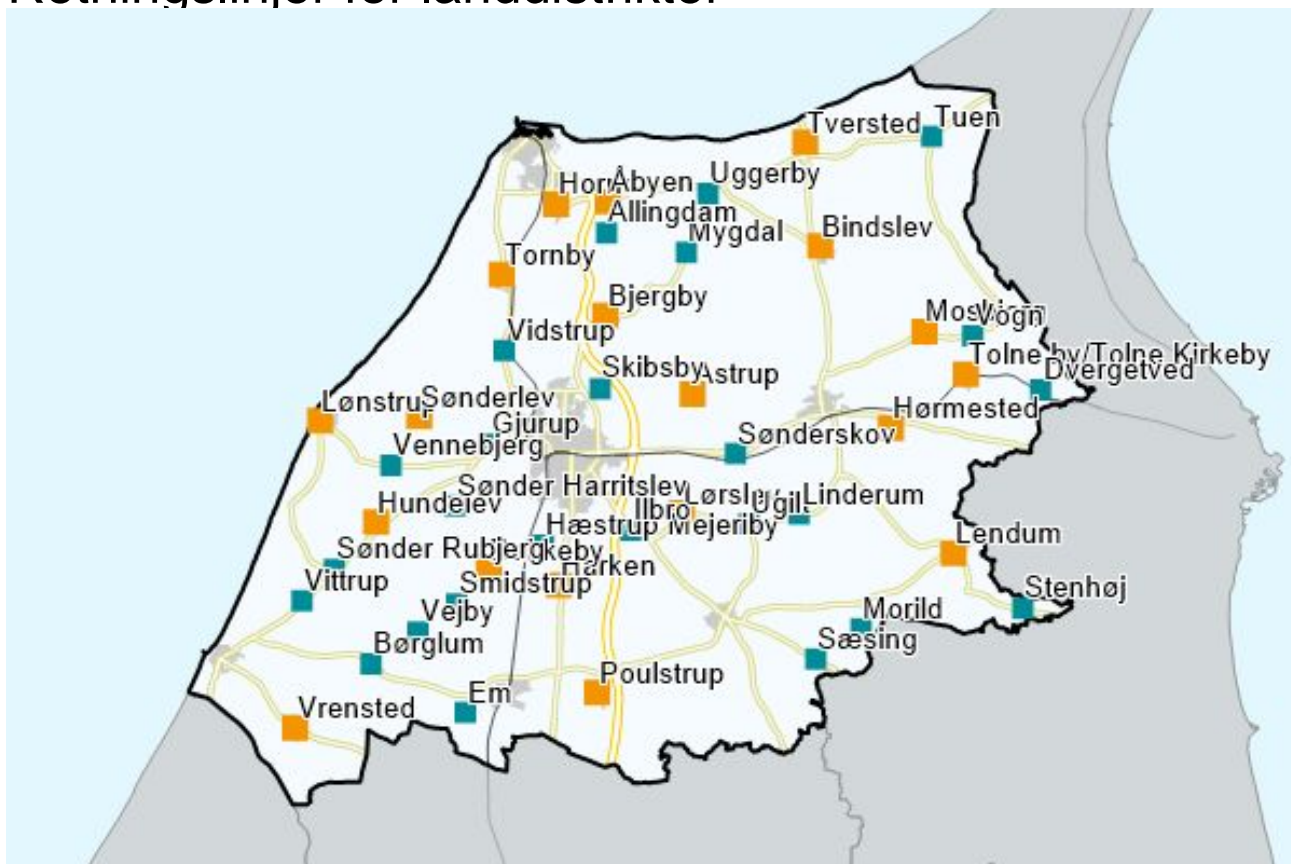
I arbejdet med det fysiske miljø i landdistriktet vil Byrådet have særligt fokus på:

- At støtte udviklingsarbejdet i de lokalbyer og landsbyer, hvor der er lokalt initiativ og

virkelyst, og hvor byerne har særlige stedbundne potentialer,

- At arbejde bredt med forskønnelse af landdistriktet vha. de statslige og kommunale værktøjer og puljer, der er til rådighed, f.eks.:
  - Landsbyfornyelse (nedrivning, fornyelse, grønne områder, områdefornyelse m.v.)
  - Kommunale landdistriktsmidler (matchningsmidler, vedligeholdelsesmidler, driftsmidler til lokalebyer og landsbyer)
- At give mulighed for den fortsatte udbygning af de lokalbyer i byzone, hvor behovet og efterspørgslen, samt ikke mindst den lokale opbakning, er til stede.
- At give mulighed for at udpege to landsbyer til såkaldte omdannelseslandsbyer, som gives udvidede muligheder for udlægning af nye attraktivt beliggende grunde.

Retningslinjer for landdistrikter

2.9 Udviklingen af lokal- og landsbyer

I de lokal- og landsbyer, hvor der er lokalt initiativ og potentiale for udvikling, vil kommunen støtte op om byernes udviklingsarbejde. Kommunens lokal- og landsbyer fremgår af nedenstående kort.

Redegørelse til 2.9

Det lokale initiativ og virkelyst er essentielt for byernes overlevelse, ligesom organisering og tæt samarbejde er nødvendig for at fastlægge en fælles retning for byens udvikling – et fælles grundlag for byens fremtid. Dette kan formuleres i en fælles udviklingsplan for byen, hvor byens stedbundne potentialer (fx særlige natur, bygnings- og kulturarv, fællesskab osv.) synliggøres, ideer til løsning af konkrete udfordringer, byens fysiske strukturer, udviklings- og omdannelsesønsker, byens fremtidige profil, forskønnelsesmuligheder, samarbejde med nabolandsbyer (landsbyklynger) osv. Udviklingsplanen danner baggrund for en helhedsorienteret og langsigtet planlægning af byen.

Hjørring Kommune ønsker at understøtte arbejdet, men initiativet ligger hos landsbyen. Der skal være fælles engagement og bred opbakning, og der skal være en lokal forankret gruppe, som repræsenterer byen og dens foreningsliv, og som vil drive arbejdet.

For lokalbyerne kan muligheden for at få del i puljen til arealudlægning komme i spil jf. retningslinje 2.8 med efterfølgende lokalplanlægning.

I landsbyerne er muligheden for nye byggegrunde mere begrænsede – dog med flere muligheder for de landsbyer, der udpeges som omdannelseslandsbyer jf. retningslinje 2.10.

2.10 Udpegning af omdannelseslandsbyer

I løbet af planperioden kan kommunen udpege to landsbyer som "omdannelseslandsby", hvis der er et ønske om det i landsbyen, og byen lever op til kriterierne for udpegningen.

Redegørelse til retningslinje 2.10

Egentlig byudvikling skal ifølge Planloven forbeholdes byer i byzone. Dvs. byerne i kommunens bymønster - hovedby, områdebyer og lokalby - dog eksklusiv Rakkeby og Hundeleve, som primært er beliggende i landzone, selvom de er lokalbyer. Byerne i landzone (dvs. kommunens landsbyer samt lokalbyerne Rakkeby og Hundeleve) har begrænset muligheder for byudvikling, idet det alene kan ske ved enkelte nye grunde i form af huludfyldning eller afrunding af byen. Mulighederne for nye bolig- og erhvervsgrunde er afgrænset af byernes rammer, som udgør landsbyafgrænsningen.

En ændring af Planloven i 2017 har imidlertid givet nye og udvidede muligheder for byudvikling i såkaldte "omdannelseslandsbyer". Muligheden er del af flere tiltag som skal skabe bedre muligheder for lokal udvikling i landdistriktet og dermed flere muligheder for at udvikle attraktive landsbyer – bl.a. flere muligheder for at drive erhverv i overflødiggjorte landbrugsbygninger.

Kommunerne har fået mulighed for at udpege 2 omdannelseslandsbyer hver 4. år, hvor landzoneadministrationen kan have en særlig og mindre restriktiv karakter, og hvor der er videre rammer for afgrænsning af landsbyen.

Kravet er, at det skal være landsbyer, dvs. byer i landzone, som er i befolkningstilbagegang, men som ligger attraktiv med omkringliggende stedbundne kvaliteter, som fx adgang til skov, ådal eller andre naturområder, udsigt over marker eller særlige landskaber, som kan være attraktiv for tilflyttere.

Der gives mulighed for at trække en videre afgrænsning af landsbyen, end det ellers er muligt, for at skabe flere, men dog stadig begrænset, byggemuligheder, som ligger mere hensigtsmæssigt og attraktivt. Byggemulighederne kan omfatte både boliger og mindre

erhvervsvirksomheder (fx turismerelaterede erhverv i kystnære landsbyer). Se eksempler fra Erhvervsstyrelsens vejledning om planlægning for omdannelseslandsbyer nederst.

Udpegningen af to omdannelseslandsbyer vil ske i den kommende 4-årig planperiode. Udpegning og proces tilrettelægges i samarbejde med Landsbyforum, som er Hjørring Kommunes samarbejdspartner og det samlede organ for landdistriktet.

Som grundlag for udpegningen opstilles følgende krav til landsbyen:

- Landsby i landzone,
- Landsby i befolkningsmæssig tilbagegang,
- Landsby med særlige stedbundne kvaliteter fx natur, udsigt, kulturhistorie og fællesskab,
- Landsby med en hensigtsmæssig fælles organisering,
- Landsby der viser initiativ og samarbejdslyst – både intern og i forhold til kommunen,
- Landsby, hvor der er udarbejdet en helhedsorienteret udviklingsplan, der belyser potentialerne ved flere attraktive grunde som en styrkelse af den samlede by,
- Landsby, som kan udpege et konkret areal til nye byggegrunde, som er attraktivt beliggende for nye boliggrunde fx. i forbindelse med naturområder eller landskaber, med særlige udsigter eller lignende, eller som ligger hensigtsmæssigt i forhold til udvikling af lokale erhverv uden gene for naboer,
- Landsby med et stærkt engagement, som kan være med til at drive udviklingen.

